

På grund af här anförda förhållanden hemställer jag till Riksdagen, att ifrågavarande statsanslag, 4,500 kronor, må, såsom helt och hållet obehöfligt, indragas.

Om remiss till Stats-Utskottet anhålles.

Stockholm den 26 Januari 1884.

F. T. Borg.

N:o 46.

Af Herr F. T. Borg: Om upphäfvandet af bannlysningsstraffet, 10 kap. af Kyrkolagen.

Alldenstund en, om ock ytterst behöflig, allmän revision af »Sveriges Kyrkolag», synes vara temligen aflägsen, emedan statskyrkan städse visat sig likgiltig för förändringar ej mindre af sin författning än af sin dogmtolkning, är lagstiftaren hänvisad till partiella reformer af nämnde lag, för att, om möjligt, få dess mest utlevvade och otidsenliga, en del rent af löjligen stadganden upphäfdade.

Visserligen äro dessa så många, att man har svårt för att göra sitt val.

Stadgandet att »morianer», som till riket inkommit, skola undervisas och befordras till dop och kristendom täflar med föreskrifterna om att det för döda skall ringas »efter hvars och ens stånd», att »the barn, som oäkta födas och mördas, skola läggas afsides på kyrkogården» o. s. v. o. s. v. Men vida bjertare och mera stickande i samtidens ögon, än dessa minnesmärken af en förgången tids okunnighet och barbari, framstår stadgandet »*Om bann*».

Högst få torde hafva någon aning om att i den »rena» svenska evangeliskt-lutherska kyrkans författning finnes ett helt kapitel med berörde öfverskrift, hvilket med sin rent katolska anda, ja med dess ordasätt om »himmelrikets nycklars rätta kraft och verkan» med mera dylikt är så föråldradt och olämpligt, att kyrkolagsutgifvaren, A. J. Rydén, kunnat, och väl med skäl, yttra, »att bannlysningsstraffet numera aldrig torde tillämpas», hvilken åsigt ock bekräftas deraf, att då det mindre bannet någon gång försökts i senare tid, det blifvit af Kongl. Maj:t upphäfdt.

Bannlysningsstraffet kan dock användas i tvenne fall:

- a) i fall af syndigt ogudaktigt lefverne, samt
- b) då någon finnes tredsk och motvillig, går och drifver i samma härad och stift, hvarest han sin maka öfvergifvit, eller mannen bortdrifver hustrun och sitter sjelf kvar hemma och nyttjar begge deras egendom.

»*Thet mindre bannet*» kallas det, då syndaren förgäfves blifvit af kyrkoherde, gudfruktige män, biskop och konsistorium förmanad; det större, sedan syndaren dessutom blifvit anmäld hos »Wåre domhafvande», men ej låtit sig »drifvas till bättring».

Det heter i Kyrkolagens kap. 10:

§ 3. »Then som igenom thenne större bannlysning varder satt utom Guds församlings gemenskap, skal ock vara *utesluten från alle samqväm och umgänge med annat folk* *), förutan sin hustrus, barns och tjenstehjõns.

Om någon therutom, som vet at han är bannlyster, *honom härbergerar eller med honom äter och dricker* *) then skal stå *uppenbara skrift* *), dock må man med honom handla och vandla, i köp och byten, men *icke som med en christen broder* *).

§ 4. — — — Gifver Gud nåden, att den bannlyste gör sann bot och bättring tå skal han ofördröjligen till *uppenbar skrift* *) och kyrkones friheter tillåtas.

§ 5. Varder then som uti bann sitter, dödssjuk och ångrar sina synder, begärandes Herrans Nattvard, så måste själasörjaren honom thet icke förmena; men dör den bannlyste i sin obotfärdighet, skal han *icke af någon präst eller uti kyrkogård begrafven varda* *).

Sådana stadganden behöfva inga kommentarier: en lag, som grymt förföljer den felande i lifvet och till och med efter döden, torde inför upplyste och kristne menniskor ha uttalat sin egen dödsdom och ej ens i den enfaldigaste eller mest diplomatiska prest numera finna en försvarare; hvarjemte de ställa den svenska statskyrkan i en löjlig dager inför andra nationer.

*) Kursiveradt af motionären.

Enär i förevarande kapitel icke ett jota förefinnes tillämpligt på svensk kulturgrad och svenska kyrkoförhållanden i allmänhet, dristar jag helt enkelt föreslå,

att hela 10 kap. af Kyrkolagen, »Om bann», liksom ock § 12 i 16 kap. af samma lag upphäfves, samt att kapitelnumren från och med kap. 10 blifva i öfverensstämmelse med den föreslagna förändringen i öfrigt.

Om remiss till Lag-Utskottet anhålles.

Stockholm den 26 Januari 1884.

F. T. Borg.